

UREDBA

O UTVRĐIVANJU OPASNOG RADA ZA DECU

("Sl. glasnik RS", br. 53/2017)

Uvodna odredba

Član 1

Ovom uredbom utvrđuje se opasan rad za decu, uzimajući u obzir st. 3. i 4. Preporuke MOR broj 190 o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada ("Službeni list SRJ - Međunarodni ugovori", broj 2/03).

Svrha ove uredbe je da se obezbedi zaštita dece od opasnog rada u skladu sa propisima kojima se uređuju prava deteta, kao i propisima iz oblasti rada, bezbednosti i zdravlja na radu, zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Svi pojmovi koji se koriste u ovoj uredbi u muškom rodu obuhvataju iste pojmove i u ženskom rodu.

Značenje pojedinih pojmova i oznaka

Član 2

Pojedini pojmovi, u smislu ove uredbe, imaju sledeće značenje:

- 1) opasan rad za decu je onaj rad koji je verovatno štetan po zdravlje, bezbednost ili moral dece, izlaže ih štetnostima, obavlja se u okviru opasnih okolnosti ili opasnih delatnosti za decu;
- 2) detetom se smatra lice do navršenih 18 godina života;
- 3) poslodavac je svako fizičko ili pravno lice koje radno angažuje, odnosno pod čijim nalogima dete radi, bez obzira na to da li je dete angažovano na formalni ili neformalni način;
- 4) stručno obrazovanje predstavlja vid srednjeg obrazovanja kojim se stiče odgovarajuća kvalifikacija za rad u zanimanju ili grupi zanimanja. Obuhvata trogodišnje i četvorogodišnje srednje obrazovanje, ali i druge oblike stručnog obrazovanja - obrazovanje za rad, stručno osposobljavanje i obuka.

Sektori, oblasti, grane i grupe u spiskovima br. 3-5. označeni su u skladu sa propisom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti.

Spisak štetnosti, opasnih okolnosti i opasnih delatnosti za decu

Član 3

Opasan rad za decu, pored štetnosti, procesa i radova utvrđenih Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad mladih ("Službeni glasnik RS", broj 102/16), obuhvata i štetnosti, okolnosti i delatnosti utvrđene u prilogu koji je odštampan uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo i koji sadrži:

- 1) Spisak broj 1: Štetnosti za decu (fizičke i hemijske);
- 2) Spisak broj 2: Opasne okolnosti za decu;
- 3) Spisak broj 3: Opasne delatnosti za decu;
- 4) Spisak broj 4: Opasne delatnosti za decu mlađu od 15 godina života;
- 5) Spisak broj 5: Opasne delatnosti za decu u procesu stručnog obrazovanja.

Redosled štetnosti, okolnosti i delatnosti navedenih u spiskovima iz tač. 1)-5) nije dat prema stepenu njihovih štetnih efekata.

Član 4

Ako tokom rada u sektorima navedenim u spiskovima br. 3-5. ove uredbe, dolazi do izlaganja štetnostima ili okolnostima koje su navedene u spiskovima broj 1 ili 2, opasan rad se odnosi na sve poslove u okviru oblasti, grana i grupa navedenih sektora.

Obaveze ustanova za stručno obrazovanje i obezbeđivanje primene preventivnih mera

Član 5

Ustanova za stručno obrazovanje, srednja stručna škola, odnosno organizator prakse dužan je da za decu, u okviru stručnog obrazovanja, obezbedi nadzor nastavnika ili mentora, kao i poštovanje najviših standarda bezbednosti i zdravlja na radu.

Izlaganje specifičnim rizicima prilikom stručnog obrazovanja zabranjuje se ili ograničava, i to za slučaj izloženosti:

- 1) štetnostima, koje se odnose na:

(1) povišeni atmosferski pritisak (rad u kesonima, ronjenje i sl.); jonizujuće zračenje; akutna toksičnost kategorije 1, 2 ili 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331); eksplozivi kategorije "nestabilan eksploziv" ili eksplozivi potklase 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205); samoreaktivne supstance i smeše tip A, B, C ili D (H240, H241, H242); specifične toksičnosti za ciljni organ nakon jednokratne izloženosti kategorije 1 ili 2 (H370, H371); karcinogenost (azbest i drugi humani karcinogeni I i IIA grupe prema listi Svetske zdravstvene organizacije - Međunarodna agencija za

istraživanje raka, odnosno 1A, 1B ili 2 (H350, H350i, H351)); mutagenost germinativnih ćelija, kategorija 1A, 1B ili 2 (H340, H341); toksičnost za reprodukciju, olovo i njegova jedinjenja (ako te štetnosti ljudski organizam može apsorbovati) i druge materije kategorije 1A ili 1B (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df) - nije dozvoljena,

(2) nepovoljni klimatski ili mikroklimatski faktori (visoka ili niska temperatura, visoka vlažnost i dr.); teški psihički i/ili fizički naponi (na primer energetska potrošnja veća od 20 kJ/min, podizanje tereta u jednom zahvatu za decu stariju od 15 godina života do 10 kg, a za decu mlađu od 15 godina života do 7 kg) uz individualni pristup s obzirom na stepen razvoja lokomotornog sistema i organizma u celini, kao i uslove u kojima se obavlja rad; visok nivo nejонizujućeg zračenja (ultravioletnog i infracrvenog iznad graničnih vrednosti navedenih u Pravilniku za bezbedan rad pri izlaganju veštačkim optičkim zračenjima); buka iznad 85 dB(A); vibracije koje mogu dovesti do oštećenja zdravlja; biološke štetnosti rizičnih grupa 3. i 4. (u smislu Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju biološkim štetnostima); korozivno oštećenje kože (iritacije kože) kategorije 1A, 1B ili 1C (H314); zapaljivi gasovi kategorije 1 ili 2 (H220, H221); zapaljivi aerosoli kategorije 1 (H222); zapaljive tečnosti kategorije 1 ili 2 (H224, H225); organski peroksidi tip A ili B (H240, H241); specifične toksičnosti za ciljani organ nakon višekratne izloženosti kategorije 1 ili 2 (H372, H373); senzibilizacije respiratornih organa kategorije 1, 1A ili 1B (H334); senzibilizacije kože kategorije 1, 1A ili 1B (H317); duvanski dim - dozvoljena je maksimalno do jedne trećine mesečnog vremena predviđenog za rad odraslih;

2) okolnostima, koje se odnose na:

(1) rad ispod zemlje (rad u rudnicima i sl.); prekovremeni rad; rad na saobraćajnicama; rad sa divljim ili otrovnim životinjama; rad pri kome može doći do rušenja okolnih objekata; rad van mesta prebivališta dece mlađe od 15 godina života - nije dozvoljen,

(2) poslove na kojima postoji opasnost od električne energije naponskog nivoa 230/400 V i više; rad u industrijskim klanicama - dozvoljen je maksimalno do jedne trećine mesečnog vremena predviđenog za rad odraslih,

(3) rad u skućenim prostorima (ulasci u mašine, kanale i sl.); rad na visini ili u dubini; rad sa pirotehničkim sredstvima ili drugim predmetima koji sadrže eksplozivne materije; rad koji uključuje rukovanje opremom za proizvodnju, skladištenje ili primenu sabijenih, tečnih ili rastvorenih gasova; rad sa opasnim mašinama, uređajima i oštrim predmetima; rad u nefiziološkom položaju tela pri radu (na primer dugotrajno stajanje, klečanje, povijen položaj i slično); diktiran tempo rada (rad na trakama i slično); rad sa buradima, cisternama, rezervoarima ili bocama koji sadrže hemijske štetnosti navedene u tački 1) podtačka (1) ovog člana - dozvoljen je maksimalno do jedne petine mesečnog vremena predviđenog za rad odraslih;

3) delatnostima, koje se odnose na: skupljanje opasnog otpada; tretman i odlaganje otpada; sanacija, rekultivacija i druge usluge u oblasti upravljanja otpadom; uklanjanje otpadnih voda; zaštitne i istražne delatnosti; kockanje i klađenje; pogrebne i srodne delatnosti - nije dozvoljen.

Obaveze poslodavca i obezbeđivanje primene preventivnih mera

Član 6

Poslodavac ne može da angažuje dete niti da naloži obavljanje opasnog rada, osim ako je ovom uredbom uređeno na koji način taj rad mogu da obavljaju lica mlađa od 18 godina života.

Poslodavac je dužan da primeni preventivne mere u skladu sa propisima kojim se uređuje bezbednost i zdravlje na radu, s ciljem otklanjanja ili svođenja na najmanju moguću meru rizika od nastanka oštećenja zdravlja dece na radu, a naročito u vezi sa njihovim duhovnim i telesnim razvojem.

Stupanje na snagu i primena

Član 7

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2018. godine.

Prilog

Spisak broj 1: Štetnosti za decu (fizičke i hemijske)

1.1. Fizičke štetnosti

1.1.1. Nepovoljni klimatski ili mikroklimatski faktori (visoka ili niska temperatura, visoka vlažnost i dr.);

1.1.2. Teški psihički i/ili fizički naponi (na primer energetska potrošnja veća od 20 kJ/min, podizanje tereta u jednom zahvatu za decu stariju od 15 godina života do 10 kg, a za decu mlađu od 15 godina života do 7 kg) uz individualni pristup s obzirom na stepen razvoja lokomotornog sistema i organizma u celini, kao i uslove u kojima se obavlja rad;

1.1.3. Visok nivo nejонizujućeg zračenja (ultravioletnog i infracrvenog iznad graničnih vrednosti navedenih u Pravilniku za bezbedan rad pri izlaganju veštačkim optičkim zračenjima);

1.1.4. Buka iznad 85 dB(A);

1.1.5. Vibracije koje mogu dovesti do oštećenja zdravlja.

1.2. Hemijske štetnosti

1.2.1. Duvanski dim.

Spisak broj 2: Opasne okolnosti za decu

2.1. Rad ispod zemlje (rad u rudnicima i sl.);

- 2.2. Prekovremeni rad;
- 2.3. Rad na saobraćajnicama;
- 2.4. Rad van mesta prebivališta dece mlađe od 15 godina života;
- 2.5. Rad u skućenim prostorima (ulasci u mašine, kanale i sl.);
- 2.6. Rad na visini ili u dubini;
- 2.7. Rad sa opasnim mašinama, uređajima i oštrim predmetima;
- 2.8. Rad u nefiziološkom položaju tela pri radu (na primer dugotrajno stajanje, klečanje, povijen položaj i sl.).

Spisak broj 3: Opasne delatnosti za decu

	Sektor	Oblast	Grana	Grupa	Naziv delatnosti
3.1	B				Rudarstvo
3.2	D				Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija
3.3	A	1	6	1	Uslužne delatnosti u gajenju useva i zasada
3.4	A	1	6	2	Pomoćne delatnosti u uzgoju životinja
3.5	A	1	7		Lov, traperstvo i odgovarajuće usluzne delatnosti
3.6	A	2	2		Seča drveća
3.7	A	2	4		Uslužne delatnosti u vezi sa šumarstvom
3.8	A	3	1		Ribolov
3.9	E	37			Uklanjanje otpadnih voda
3.10	E	38	1	2	Skupljanje opasnog otpada
3.11	E	38	2		Tretman i odlaganje otpada
3.12	E	38	3		Ponovna upotreba materijala
3.13	E	39			Sanacija, rekultivacija i duge usluge u oblasti upravljanja otpadom
3.14	N	80			Zaštitne i istražne delatnosti
3.15	Q	86			Zdravstvene delatnosti
3.16	R	92			Kockanje i klađenje
3.17	S	96		3	Pogrebne i srodne delatnosti
3.18	S	96		4	Delatnost nege i održavanja tela
3.19	S	96		9	Ostale nepomenute lične usluzne delatnosti

Spisak broj 4: Opasne delatnosti za decu mlađu od 15 godina života

	Sektor	Oblast	Grana	Grupa	Naziv delatnosti
4.1	C				Prerađivačka industrija
4.2	F				Građevinarstvo
4.3	E	38	1	1	Skupljanje otpada koji nije opasan
4.4	A	1	4	1-4	Uzgoj životinja
4.5	I	56			Delatnost pripremanja i posluživanja hrane i pića
4.6	N	81			Usluge održavanja objekata
4.7	S	96		1	Pranje i hemijsko čišćenje tekstilnih i krznenih proizvoda
4.8	S	96		2	Delatnost frizerskih i kozmetičkih salona
4.9	T	97			Delatnost domaćinstva koja zapošljava poslugu

Spisak broj 5: Opasne delatnosti za decu u procesu stručnog obrazovanja

	Sektor	Oblast	Grana	Grupa	Naziv delatnosti
--	--------	--------	-------	-------	------------------

5.1.	E	38	1	2	Skupljanje opasnog otpada
5.2.	E	38	2		Tretman i odlaganje otpada
5.3.	E	39			Sanacija, rekultivacija i druge usluge u oblasti upravljanja otpadom
5.4.	E	37			Uklanjanje otpadnih voda
5.5.	N	80			Zaštitne i istražne delatnosti
5.6.	R	92			Kockanje i klađenje
5.7.	S	96		3	Pogrebne i srodne delatnosti
5.8.	B				Rudarstvo
5.9.	C				Prerađivačka industrija
5.10.	D				Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija
5.11.	F				Građevinarstvo
5.12.	A	1	4	1-4	Uzgoj životinja
5.13.	A	1	6	1	Uslužne delatnosti u gajenju useva i zasada
5.14.	A	1	6	2	Pomoćne delatnosti u uzgoju životinja
5.15.	A	1	7		Lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne delatnosti
5.16.	A	2	2		Seča drveća
5.17.	A	2	4		Uslužne delatnosti u vezi sa šumarstvom
5.18.	A	3	1		Ribolov
5.19.	E	38	1	1	Skupljanje otpada koji nije opasan
5.20.	E	38	3		Ponovna upotreba materijala
5.21.	I	56			Delatnost pripremanja i posluživanja hrane i pića
5.22.	N	81			Usluge održavanja objekata
5.23.	Q	86			Zdravstvene delatnosti
5.24.	S	96		1	Pranje i hemijsko čišćenje tekstilnih i krznениh proizvoda
5.25.	S	96		2	Delatnost frizerskih i kozmetičkih salona
5.26.	S	96		4	Delatnost nege i održavanja tela
5.27.	T	97			Delatnost domaćinstva koja zapošljava poslugu